

Alternatieven beheerregelingen

Naast het 'scenario gemeenten' zijn voor wat betreft het beheer van de uittreedsommen nog drie opties bezien:

- scenario GNR: de middelen onderbrengen bij het GNR die ze dan benut om het verlies aan inkomens van Noord-Holland en Amsterdam (deels en voor bepaalde periode) te compenseren;
- scenario beheerstichting: de middelen onderbrengen bij een onafhankelijke stichting met de opdracht de middelen, al dan niet duurzaam, te beleggen met als doel de verhoging van de participanten bijdrage zoveel mogelijk te mitigeren;
- scenario GNR + Beheerstichting: de afkoopsommen deels naar het GNR als bestemmingsreserve en deels naar een beheerstichting ter belegging.

Scenario GNR

Er is discussie gevoerd over de vraag 'van wie' de uittreedsom is; uiteindelijk is de conclusie getrokken dat het geld ten behoeve van het GNR is. In de uittreedovereenkomst is ook vastgelegd dat de uittreedsom het GNR toebehoort.

- Als stichting heeft het GNR de mogelijkheid te beleggen en is niet gebonden aan de Wet Fido die voor openbare lichamen geldt en alleen schatkistbankieren toestaat. In principe kan het GNR via belegging van de uittreedsom extra rendementen behalen, waardoor de bijdrage van gemeenten minder snel omhoog hoeft.
- Een complicatie is echter dat het GNR met deze optie extra middelen op de balans krijgt – of ze deze nu belegt of niet - waardoor zij de ANBI-status op termijn kan verliezen, en daardoor diverse belastingvoordelen mislopen. (Ook donateurs kunnen dan niet langer hun giften aan het GNR aftrekken van de belasting.) Als het geld bij het GNR wordt ondergebracht en het GNR wil haar ANBI status niet verliezen dat moeten uittreedsom in ieder geval binnen 16 jaar worden opgemaakt.
- Beleggen met een als oogmerk om een hoog rendement te realiseren, vraagt echter inzet van een hoog bedrag en een lange termijn investering (> 20 jaar). Hoewel de lange termijn het risico enigszins mitigeert, geldt dit als een risicovolle optie.
- Minder risicovolle vormen van beleggen zijn mogelijk, maar leveren navenant minder op en zijn daarom niet interessant.
- Het ingroeimodel dat past bij deze optie is dat gemeenten geleidelijk – over een periode van 16 jaar - extra betalen gaat om de weggevallen bijdrage van Amsterdam en Noord-Holland te compenseren. De mate van groei hangt af van de investeringskeuze van het GNR.
- De BTW compensatie die gemeenten ontvangen over hun bijdrage aan het GNR valt hoger uit, omdat de provincie en Amsterdam niet meer meedelen in dit voordeel. Dit voordeel kan jaarlijks gebruikt worden voor dekking van een deel van de kosten of vervallen in de algemene middelen.

Scenario beheerstichting

- Het GNR kan besluiten het geld onder te brengen bij een aparte stichting die de uittreedsom langdurig belegt. Deze stichting moet dan onafhankelijk zijn van het GNR en louter opgericht zijn met als doel de uittreedsom te beleggen.

- Een aparte stichting brengt de ANBI stichting van het GNR niet in gevaar, mits deze stichting ook echt onafhankelijk is van het GNR.
- Het hier passende Ingroeimodel is: geleidelijk ingroei, waarbij de ingroeiperiode afhangt van het gerealiseerde rendement.
- De BTW compensatie die gemeenten ontvangen over hun bijdrage aan het GNR valt hoger uit, omdat de provincie en Amsterdam niet meer meedelen in dit voordeel. Dit voordeel kan jaarlijks gebruikt worden voor dekking van een deel van de kosten of vervallen in de algemene middelen.

Scenario GNR & beheerstichting

Dit scenario beoogt het nadeel van het onderbrengen van de gelden bij het GNR, namelijk dat het GNR haar ANBI status kan verliezen te omzeilen (zie scenario GNR) door een combinatie aan te gaan met het scenario beheerstichting.

- Dit scenario past bij de gedachte dat de uittreedsommen het GNR toebehoren.
- Het GNR brengt de afkoopsommen deels onder in een bestemmingsreserve en draagt er zorg voor dat deze binnen de termijn die is aangegeven door de Belastingdienst (16 jaar) wordt opgemaakt, zodat het GNR haar ANBI status niet verliest.
- Het restant van de afkoopsommen gaat dan naar een beheerstichting ter belegging.
- Binnen dit model zijn verschillende ingroeimodellen mogelijk. Het ingroeimodel dat bij dit scenario goed past is dat de bestemmingsreserve in 16 jaar wordt ingezet om de weggevallen bijdragen van Amsterdam en Noord-Holland te compenseren. De middelen die na deze periode vrij komen uit de beheerstichting worden vervolgens ingezet om het uitgeput raken van deze reserve te compenseren.

Conclusie

Van de vier scenario's is de optie GNR, het meest ongunstig. De ANBI status maakt het niet goed mogelijk dat het GNR door te beleggen substantieel extra middelen genereert. Bij de keuze voor beleggen, zal met andere woorden eerder gekozen moeten worden voor een aparte beheerstichting. Dit is een reële optie, maar vergt wel de nodige inspanning. Deze optie kan echter gezien worden als het omzeilen van wet Fido. De gemeenten mogen immers niet zelf beleggen, maar doen dit dan wel via een aparte stichting. Het dilemma bij deze keuze is ook dat een hoog rendement alleen te realiseren is bij een langjarige belegging van een hoog bedrag. Dit is een risicovolle keuze, die daarmee ook onzekerheid met zich meebrengt. De vraag vanuit een gemeenteperspectief is of dit risico genomen zou moeten worden. Bij een meer behoudende vorm van beleggen, is de verhouding kosten – opbrengsten ongunstig.

Bij scenario GNR & beheerstichting wordt ANBI status van het GNR niet in gevaar gebracht. Het GNR bewaart in dit scenario de middelen en zorgt er zo voor dat gemeenten de wegvallende bijdragen van Amsterdam en Noord-Holland de komende jaren niet hoeven te compenseren. Het restant bedrag dat ter belegging naar de beheerstichting gaat is in dit scenario veel minder omvangrijk. Dit beperkt het financieel risico dat genomen wordt. Echter de opbrengsten bij behoudend beleggen zijn gering, terwijl de kosten en de inspanning die het oprichten van zo'n

beheersstichting hoog zijn, ook in verhouding tot de in dit scenario relatief geringe inbreng.

Al met is de conclusie, uitgaande van de criteria 'minimalisering van de stijging van de participantenbijdrage', 'laag risico' en 'behoud ANBI status GNR' dat de optie gemeente het best scoort. Bij deze optie wordt er feitelijk geen risico genomen en is het financiële plaatje gunstiger dan wanneer de middelen bij het GNR gestald worden (ook al wordt dit gecombineerd met een separate beheersstichting voor het restant van de uittreedsommen), bovendien wordt de ANBI status van het GNR bij dit scenario niet in gevaar gebracht.